

Stories	3	Play	6	Wiedend	10	Weer	1
---------	---	------	---	---------	----	------	---

Voordat de frambozen kunnen worden geplukt en de M&Ms worden binnengehaald wordt er hard gezorgd en gezweet; onkruid verwijderd, aarde bemest, scharen geslepen.

Er wordt geploeterd: is het van, voor, door, of hoort het er niet bij? Kijken we van boven of beneden, van binnen uit of van buiten af? Groeit het goede verder en neemt het slechte af? Met de juiste mensen wordt samengewerkt, want samen zien ze meer.

De spelende mens leert over de rijkdom van de aarde. Van heel dichtbij en van verre wordt wereld van de kleine prins verkend. Dat doen we natuurlijk in stappen van tien, zoals Kees Boeke ons voordeed in zijn Werkplaats Kindergemeenschap in Bilthoven.

Vervreemdendeorganisatiesen combinaties helpen ons anders te kijken naar de wereld, zodat een set elementaire vormen tot een 3D kubus gecombineerd kan worden.

Verder levert het katern een aantal oplossingen van voorgaande speluitdagingen op.

Vader Jaap en zoon Ianus wieden de aardbeien geplant door Erica

Alweer. Achter de wolken schijnt de zon.

Toch zaten er wel wat goede kanten aan 2007, niet?

Un dimanche après-midi à l'Île de la Grande Jatte, Georges Seurat, 1886

Bezemkasten

Delft, september 2021 — Er waait een nieuwe wind door de campus van de TU Delft. Een wind die stof doet opwaaien, want de bezems hebben een uitbreiding van taken gekregen. Nou ja, niet de bezems, maar hun opslagplekken gaan multifunctioneel ingezet worden.

Vanwege een uitbreiding naar inclusiviteit heeft de universiteit in Delft besloten een aantal

bezemkasten beschikbaar te stellen voor vrouwen. Het is de eerste universiteit die echt ruimte maakt voor bezems en vrouwen, aldus de nieuwe rector magnificus, die inclusiviteit hoog in het vaandel heeft staan.

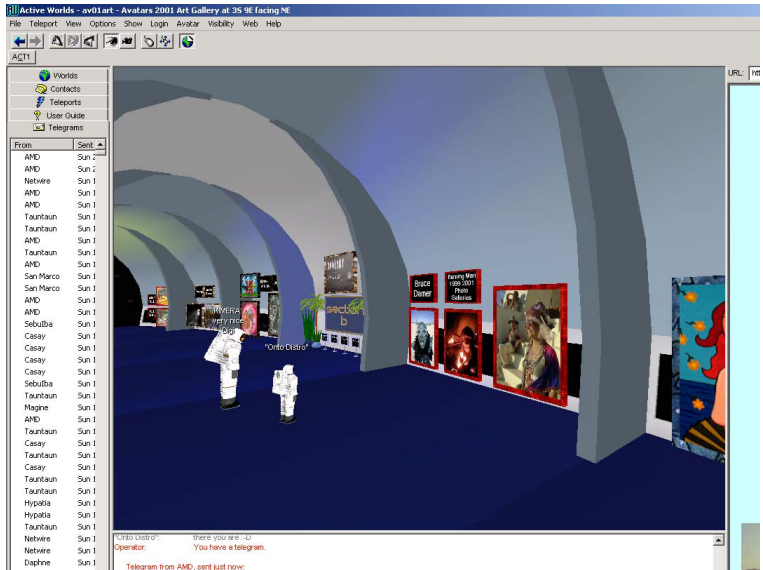
Het plan is dat de bezemkasten gefaseerd bezet gaan worden. De eerste gebruikers van de nieuwe kolfruimtes hebben al een eerste

test gedaan in de ruimte. Ze hadden een bank, wastafeltje en ijskast verwacht, maar ze zullen het voorlopig met een emmer en wat bezems moeten doen.

De nieuwste inclusieve bezemkasten in gebruik

Design Computing on the Net '00

Interface van ActiveWorlds in 2000

Dordrecht, Januari 2001 — Na een avondmaaltijd op de eerste verdieping van Voorstraat 108, daalden drie conferentiegangers af naar de Galerie in de weg om daar in hun zelfbenoemde onderzeeboot een nog grotere afstand in zowel tijd als locatie te overbruggen naar Sydney, Australië, waar de conferentie over Design Computing on the Net 2000 gaande was.

De online conferentie werd georganiseerd door de faculteit bouwkunde van de Universiteit van Sydney. Om tijd en afstand te overbruggen werd gebruik gemaakt van een 3D Immersive Virtual Environment met de software Active Worlds en LambdaMoo. Avatars liepen rond met hun naamkaartje zwevend boven hen op open velden, in ruimteschepen en in online galeries.

Via enkel tekst en beeld werden de presentaties getoond.

Ondertsussen konden de twee jongste conferentiegangers uit Nederland — Ianus en Aldo — het niet laten om alle knopjes op de interface uit te proberen. Zo zwaaiden en traptten deze jongelingen tijdens presentaties van anderen en konden ze na hun eigen presentatie over de TRI Setup in het StudioLab teruggevonden worden hangend in deep space naas het ruimteschip.

"Aldo, waar is deze knop voor?"

De Blokkendoos

Blokzijl, September 2014 — Het leek zo eenvoudig: houten blokken in alle vormen en maten, keurig terug in één doos. Het zou moeten kunnen, want zo hadden we het ook gekregen. Maar hoe we ook schoven, draaiden en opnieuw begonnen, het paste niet meer. De ene keer hielden we blokken over, de andere keer leek er juist ruimte tekort. Héél even kwam de gedachte op om uit pure nijd een

stukje van een blok af te zeggen. Maar ja, het was een geleende doos.

Natuurlijk ontstond er verdenking richting de peuter in huis. Had die soms stiekem blokken uit een andere set ertussen gemengd? Vanaf dat moment mocht hij er in elk geval niet meer mee spelen. We stelden het terugbrengen nog een tijdje uit.

Uiteindelijk gingen we toch,

met staart tussen de benen, terug naar de rechtmatige eigenaar. Met peuter erbij als schild. Niet nodig. Waar wij chaos zagen, zag de eigenaar een systeem. Systematisch puzzelde hij alle blokken terug in de doos. Wat een amateurs waren wij.

Photo report: the map magician ...

Rectificatie

Rectificatie in editie Zaaien, juli 2026. Paniek aan de gevel: professor TU Delft ontdekt dat Muzus-logo 0,7 graden scheef hangt: Het bleek om een goed uitgewerkte grap te gaan van de professor. Hij had zitten 'spelen' met Photoshop en het logo van Muzus scheef gezet.

PJ-Design: The Label That Unites Us | De Vlag Die Ons Verbindt

Delft, Januari 2024 — **For** | Voor een gelijkwaardige en speelse wereld.

From | Van alles waarmee je iets zelf kunt bouwen.

By | Door met nieuwe digitale en materiele tools te spelen, uit te proberen en daarmee alles wat los en vast zit in kaart te brengen.

Of | Van eenvoudige, lokale materialen gemaakt, met soms een vleugje digitale technologie.

In | In – meestal – Delft.

Gelijkwaardigheid

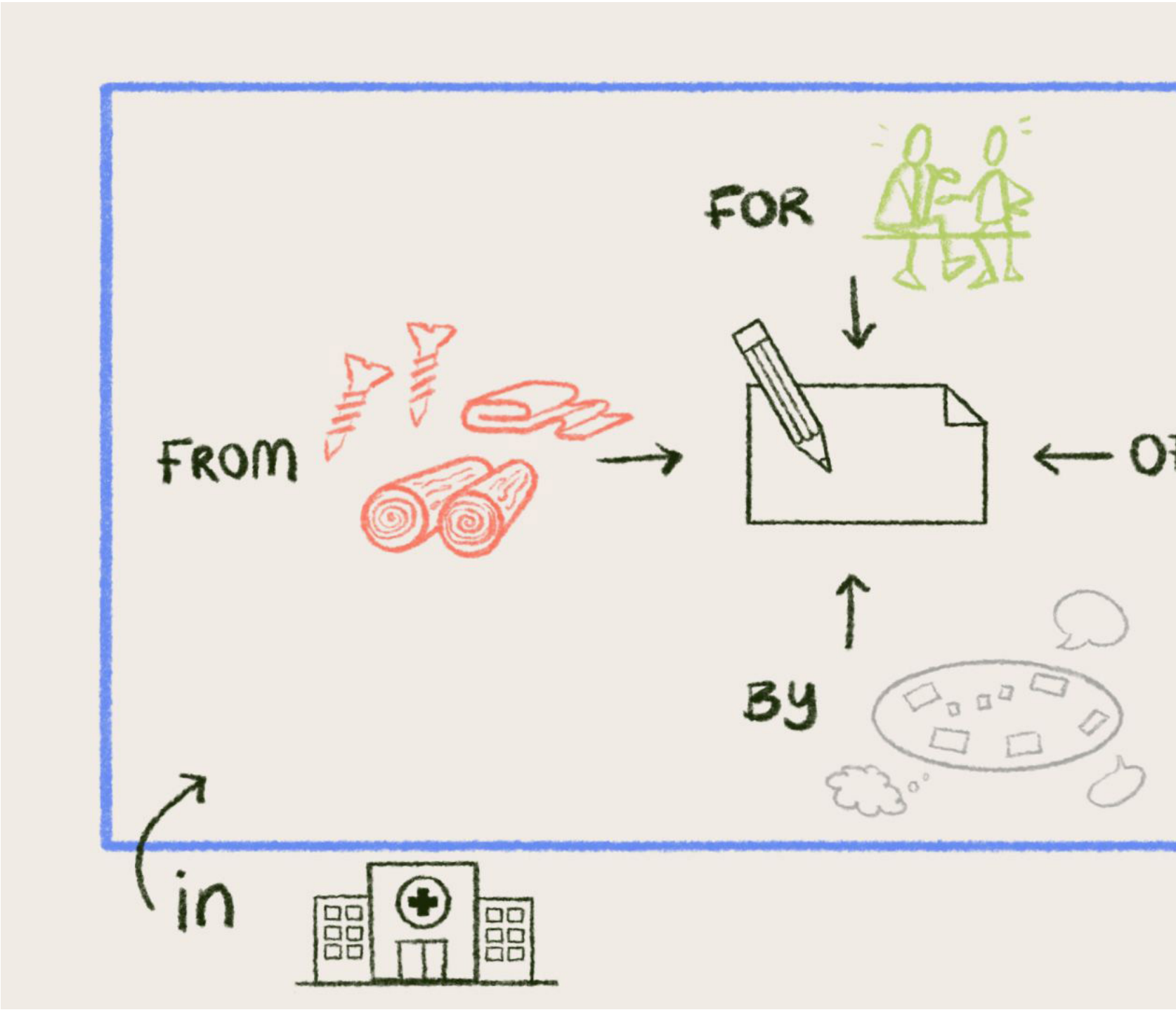
Gelijkwaardigheid is misschien wel de belangrijkste waarde die ons verbindt. We zijn wars van hiërarchie en statussymbolen zoals titels en toga's, en onderscheid op basis van gender identiteiten of afkomst. Een ideaal dat mooi is om na te streven, maar lastig is om vol te houden in een context die geheel ingericht is met ladders, rituelen, en regels. Ze vormen structuren en daarmee obstakels die een onderscheid tussen hoog en laag, meer en minder, groot en klein benadrukken en onderhouden. Er gaan voor- en achterdeuren open die voor anderen gesloten blijven of waarvan de sleutels lastig te vinden zijn.

Jammer, want ook diegene zonder sleutels en symbolen willen meedoen en meespelen op het speelplein. 'Wen er maar aan', zou een collega eens zeggen. Maar o, wat is dat moeilijk. En wat gaat er een energie verloren aan de weerstand die die structuren opwerpen.

Signature designers

Het ego wordt op de proef gesteld en de behoefte om gehoord te worden wordt een bodemloze put. Is er in al die jaren dan niets veranderd? Jawel, de werkomgeving is diverser geworden. Er is veel meer dan vroeger en onder een grotere groep aandacht voor sociale waarden en praktijken.

We leren nu samen te ontwerpen, over co-creatie en co-design waarin de mensen die uiteindelijk door datgene wat wordt ontworpen zullen worden beïnvloed en beslissers bij het ontwerpproces worden betrokken.

De *signature designers* die hun eigen wereld creëren en op de wereld zetten raken uit de mode. We leren over empathie en *the common good* en waar eerst ondernemerschap de weg was naar de heilige graal is dat nu participatie.

Samenwerkingen, niet alleen met mensen in bedrijven en met

eindgebruikers, maar ook met mensen uit andere disciplines en organisaties. Betrokkenen in het ontwerpproces zijn nu niet meer alleen ondernemers bij winstmakende bedrijven maar ook beleidsmakers en uitvoerders bij overheden. En zo reageert de ene ontwikkeling op een andere.

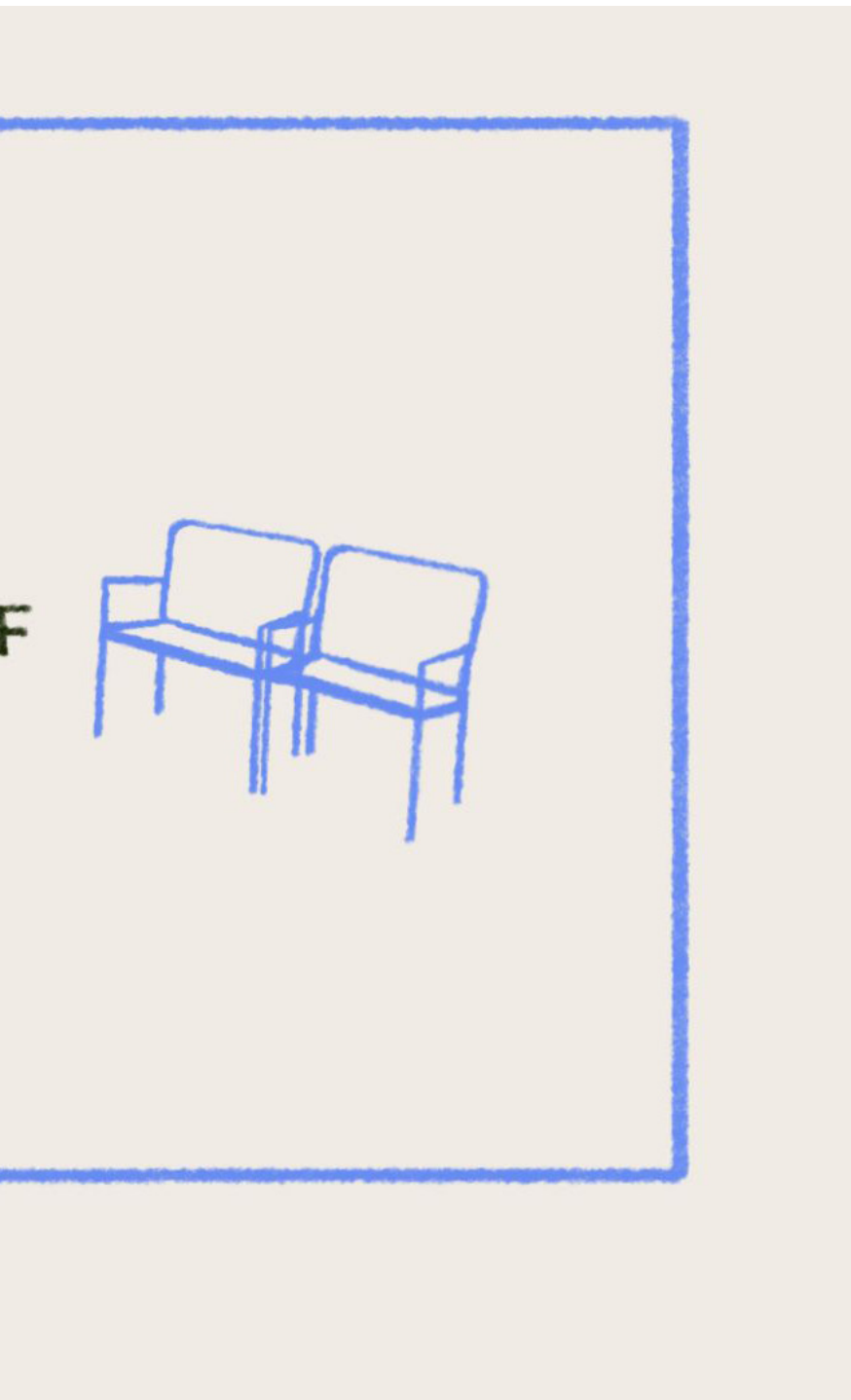
Veranderend werkveld

Een veranderend werkveld leidt tot aanpassingen in het ontwerp-proces, met andere expertise en disciplines en met andere ontwerpuitskomsten.

Ontwerpers ontkomen er niet aan om op hun rol te reflecteren en zich aan te passen. En daarmee groeit ook het besef dat

hiërarchische structuren in de weg zitten.

Misschien is dat de reden dat de nadruk op participatie de laatste jaren zo sterk is toegenomen? In het werk voor de organisatie lijkt dit alleen nog niet het geval. 'Do we as organisation practice what we as teachers teach our students?'

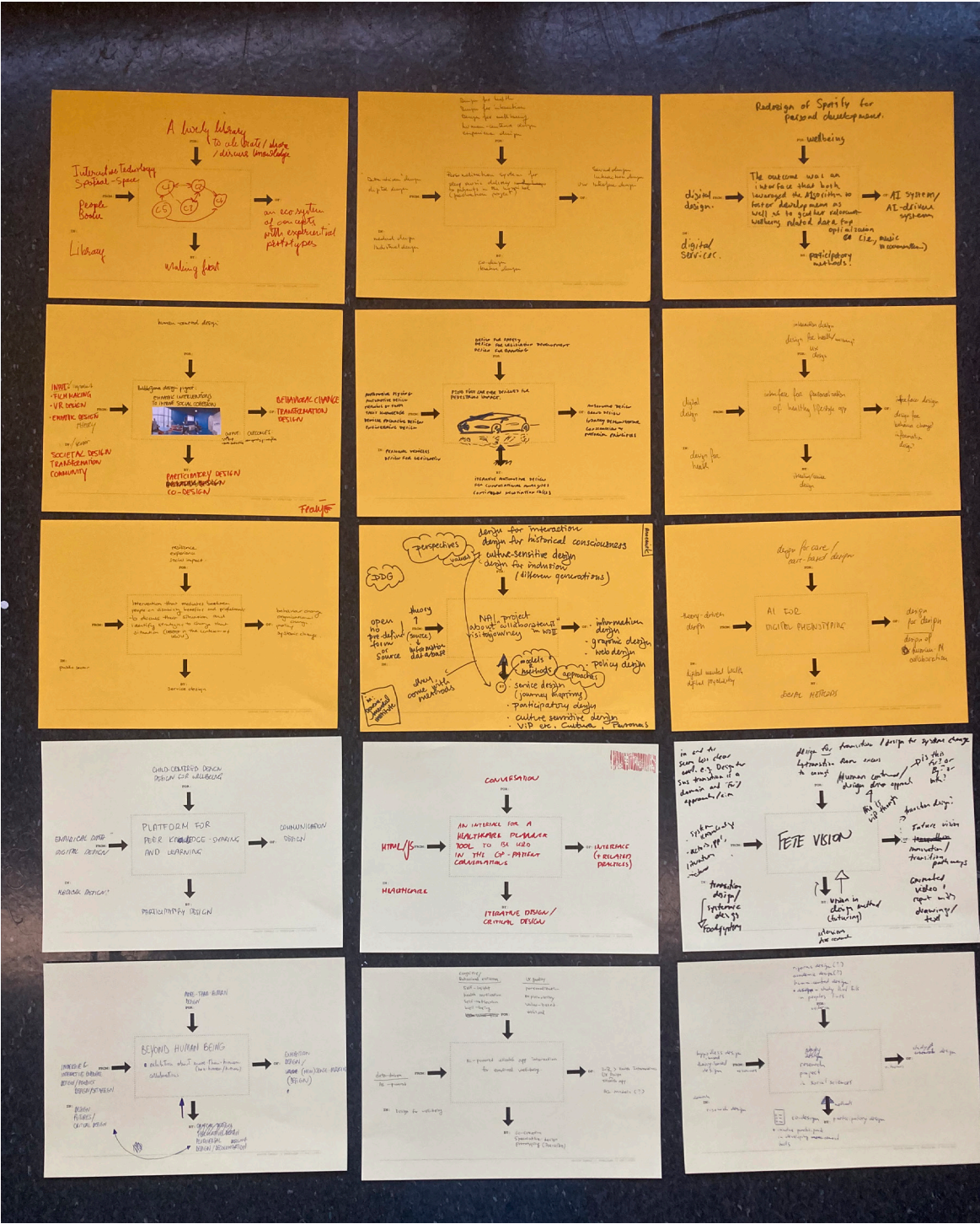

Frame from animation *Labels that Divide and Unite Us*, 2024

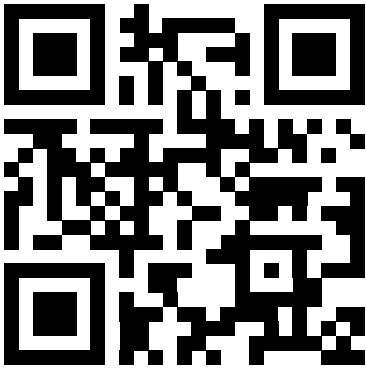
PJ-Design

Er lijkt nog een lange weg te gaan. Maar er is hoop, want een kleine groep heeft PJ-Design al geadopteerd en weet elkaar daarin te vinden. De waarden zijn doorgegeven aan vele studenten en zullen ook door deze kleine groep achterblijvers worden gekoesterd en doorgegeven aan

weer nieuwe studenten. We blijven geloven in participatie en educatie, want zoals Baba Dioum in 1968 al zei: *'In the end we will conserve only what we love. We will love only what we understand. We will understand only what we are taught'*.

Paper prototype van het framework met toepassingen

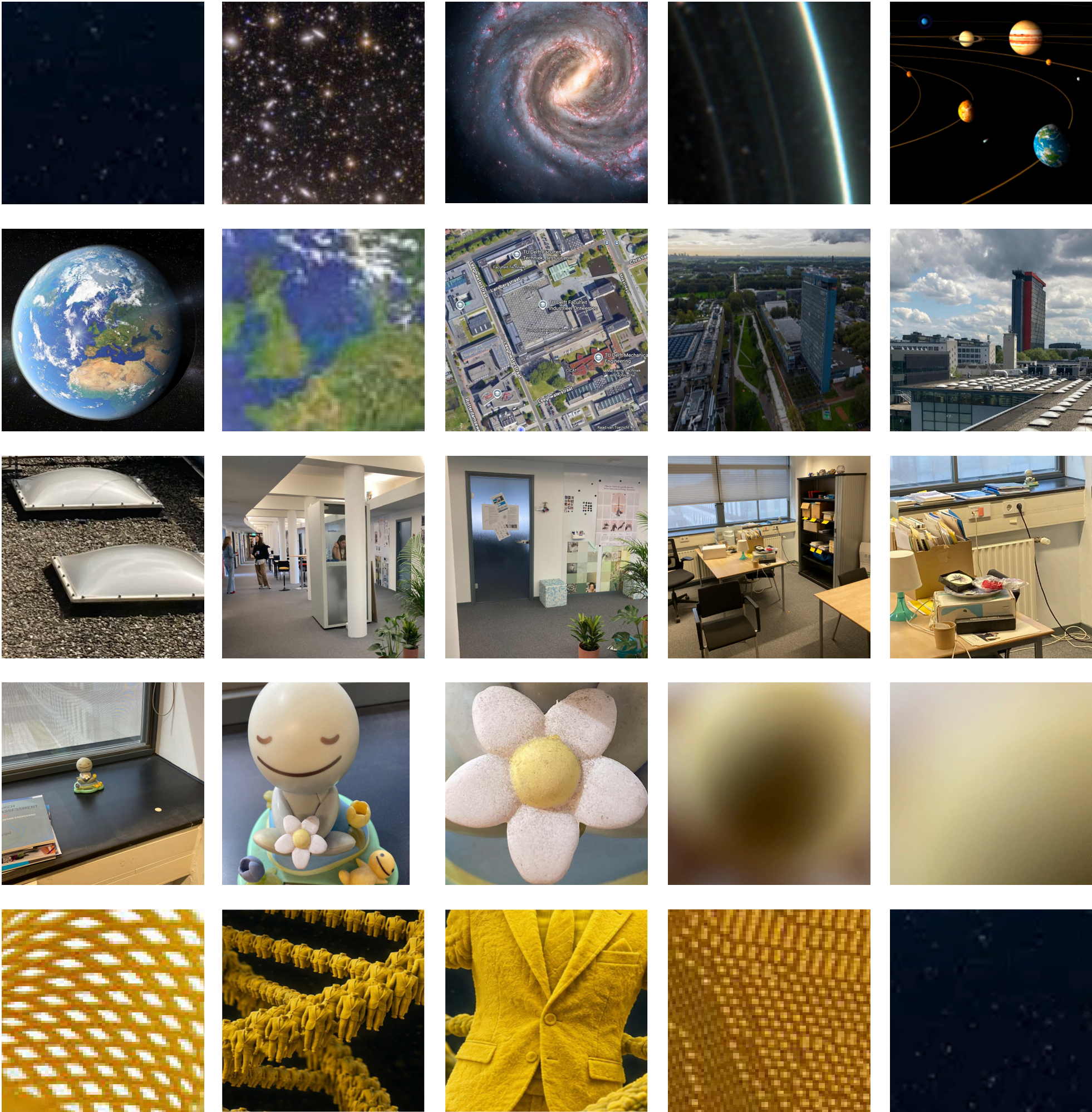
Interactieve labels? <https://edu.nl/bd7pa>

Pjukke en Foukje kleden zich aan

Knip uit en plak de juiste kleding op de juiste Pjukke en/of Foukje

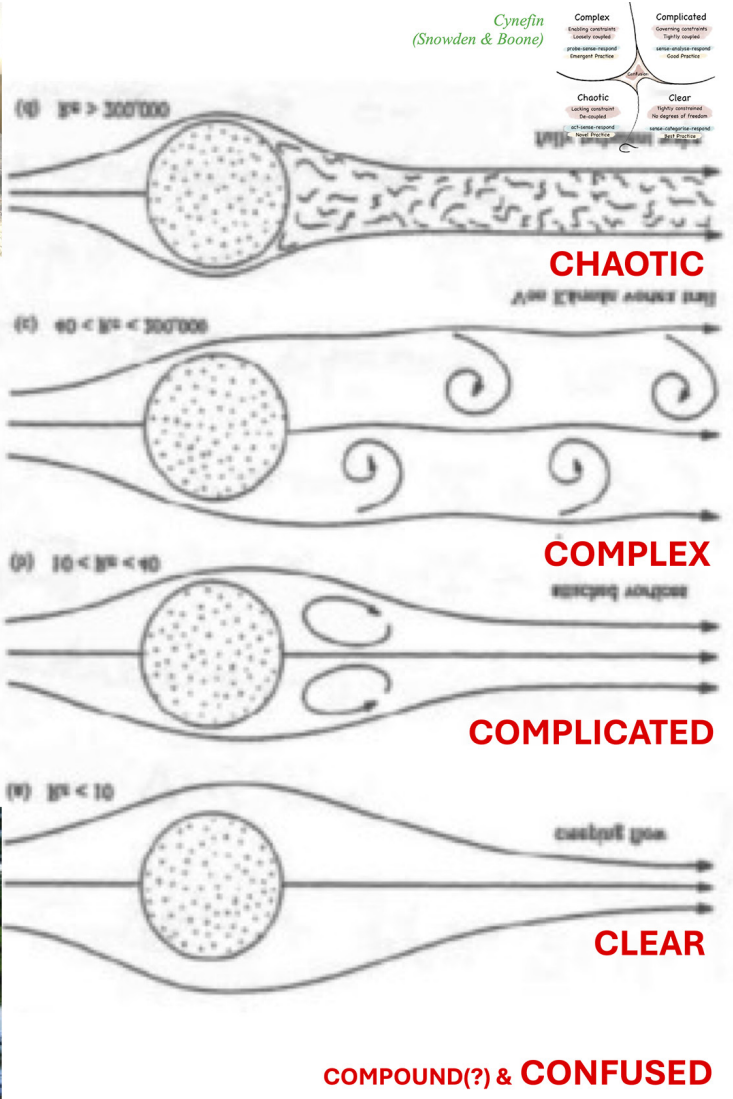

Powers of Ten: PJ Room Edition

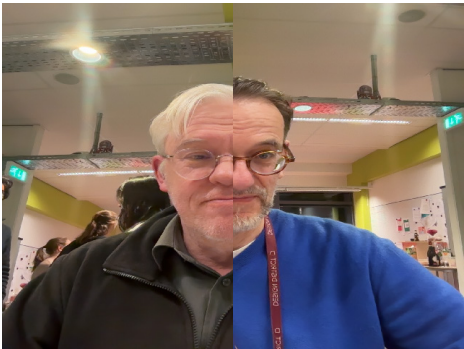
Organiseren en combineren

Cynefin geïllustreerd en herordend

Daar waar menigene steeds systemischer en abstracter praten over huidige ontwerp uitdagingen, en zeggen dat elke probleem complex is, geeft een wetenschapper uit Delft in simpele taal uitleg bij wat complex is in relatie tot chaotisch, complicated and clear.

Monsters van StudioLab

PJ-Aadjan: Lofi Experiential Vibe Coding

PJ-Roy: Speculative Behaviour Change Through Playful Robots

PJ-Gül: Context Mapping in More-Than-Human Design Contexts

PJ-Jerry: Participatory Mapping of Prototyping Hardware

Het is mij een raadsel

Gekleurde kussens

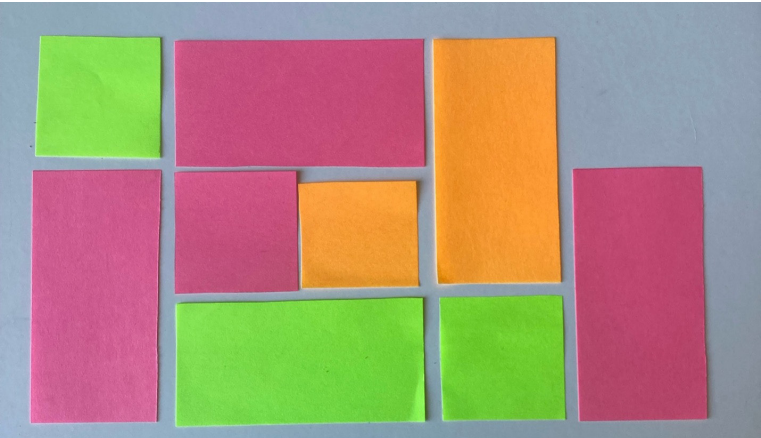

Foto van abstracte kunstwerk in willekeurige setup

Delft, Juni 2005 — Een intrigerend abstract kunstwerk uit 2005 heeft onlangs een plek gekregen in de collectie van ons toonaangevend museum *Studio Labiel: De Creatieve Chaos Hal*.

Het werk, dat jarenlang buiten het grote publiek bleef, wordt geprezen om zijn krachtige kleurgebruik en gelaagde compositie.

Volgens de curator vangt het kunstwerk *een moment van innerlijke spanning en beweging*, waarbij vormen lijken te verschuiven en samensmelten.

De kunstenaar, die destijds experimenteerde met elementaire vormen, wist met dit werk een unieke visuele taal te ontwikkelen die nog altijd actueel aanvoelt.

De aankoop maakt deel uit van een bredere inspanning van het museum om hedendaagse kunst uit het begin van de 21e eeuw beter te kunnen beleven. Om bezoekers uit te dagen hun eigen creativiteit

Witte Tonnie

Er staan 10 bierglazen op een rij. De eerste 5 zijn vol, de laatste 5 zijn leeg. Ja mag maar één glas verplaatsen.

Hoe zorg je er voor dat de glazen om en om staan (vol-leeg-vol-leeg)?

Het antwoord kunt u sturen naar: quiz@pjouw.nl

Het juiste antwoord en winnaars worden bekend gemaakt in de volgende editie.

te ontdekken is het werk nu ook in 3D en interactief opgenomen in de expositie. Het is een knipoog naar de maakbare wereld waarbij er met eindeloze prototypes nooit een vaste eindvorm vast staat.

De installatie bestaat uit blokken van zachte materialen. Bezoekers kunnen zo hun eigen unieke composities maken en er bijvoorbeeld een zithoek, een huis of een vorm van hun eigen verbeelding van maken.

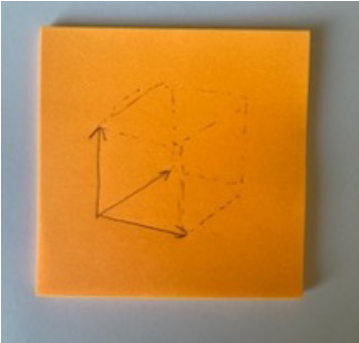
Bezoekers kunnen als het ware hun eigen speelsheid herontdekken en ervaren dat er altijd meerdere oplossingen bestaan voor welke uitdaging dan ook.

Met deze toevoeging onderstrept het museum niet alleen het belang van recente kunstgeschiedenis, maar biedt het ook een podium aan werken die uitdagen en inspireren.

Oproep van de week

De redactie daagt lezers uit het kunstwerk te bezoeken. Is het mogelijk om met de aanwezige bouwdelen een perfect 3D kubus te bouwen? Maak een foto van uw oplossing en stuur deze naar de redactie: quiz@pjouw.nl. Vermeld daarbij uw naam, datum en of u gebruik heeft gemaakt van AI.

Uit alle inzendingen wordt een prijs verloot voor een gratis ijsje.

Oproep: maak 3D kubus met de gegeven bouwdelen

Oplossing Koffiebekers

Het antwoord op de koffiebekervraag van vorige editie is: **690** kartonnen bekrs (3 bekrs x 230 werkdagen)

8	11	24	25	10	22	61	26	39	54	58	19	28	64	23	32	50	15	5	16	6	63	18	47	4	27	37	44	57	34	31	49	55	33	52	59	38	29	41	1	14	3	35	53	60	21	56	13	2	48	46	17	9	51	36	40	43	62	30	20	12	45	7	42
4	44	27	49	57	34	37	31	6	18	16	5	15	63	47	50	32	28	19	58	39	64	54	23	8	24	61	11	10	22	26	25	2	36	9	46	17	51	48	40	20	42	45	30	12	7	62	43	55	41	59	38	52	29	33	1	13	56	53	14	60	35	21	3
63	6	47	5	50	15	16	18	11	26	61	25	22	8	24	10	57	34	49	37	44	4	31	27	64	23	58	39	32	28	54	19	42	12	7	43	62	30	20	45	41	55	1	29	33	52	38	59	3	14	13	56	21	53	60	35	46	17	51	48	36	40	9	2
41	1	55	33	29	59	52	38	35	56	21	60	11	14	3	53	30	43	12	7	45	20	62	42	48	2	9	40	51	46	17	36	47	5	16	15	18	50	63	6	8	24	11	10	25	61	26	22	23	64	28	54	58	32	19	39	34	31	57	4	49	44	37	27
48	40	2	36	51	46	9	17	45	62	7	12	43	20	42	30	53	13	60	21	35	14	56	3	41	55	52	1	29	59	38	33	23	19	58	28	54	32	64	39	4	27	44	57	49	37	31	34	47	63	15	18	16	50	5	6	22	26	10	8	25	11	61	24
64	39	23	19	32	28	58	54	44	31	37	49	34	4	27	57	10	22	25	61	11	8	26	24	63	47	16	6	50	15	18	5	3	60	21	13	56	53	14	35	40	2	40	51	36	9	17	46	42	20	43	62	7	30	12	45	59	38	29	41	31	52	55	
20	45	42	12	30	43	7	62	1	38	52	33	59	41	55	29	51	46	36	9	40	48	17	2	14	3	21	35	53	13	56	60	27	49	37	34	31	52	4	44	63	47	6	50	5	16	18	15	24	8	22	26	10	12	25	11	28	54	32	64	19	39	58	23
14	35	3	60	53	13	21	56	40	17	9	36	46	48	2	31	29	59	33	52	1	41	38	35	20	42	7	45	30	43	62	12	24	25	61	22	26	10	8	11	64	23	39	32	19	58	54	28	47	4	34	31	37	57	49	44	15	18	50	63	5	6	16	47
18	33	41	52	55	1	15	29	60	53	22	21	35	26	14	3	42	45	7	34	12	31	30	20	54	48	28	36	2	40	51	9	63	16	43	6	50	47	62	5	38	8	25	24	61	59	10	11	64	56	39	32	13	23	58	19	44	57	27	17	37	49	46	4
31	12	20	7	42	45	34	30	33	29	15	52	1	18	41	55	2	40	9	28	36	54	51	48	26	14	22	60	3	35	53	21	4	37	46	44	57	27	17	49	62	63	5	47	16	43	50	6	8	38	11	10	59	24	61	25	39	32	23	56	58	19	13	64
17	49	4	37	27	44	46	57	5	50	43	16	6	62	63	47	23	39	58	13	19	56	32	64	38	8	59	25	24	11	10	61	48	9	28	40	51	2	54	36	31	20	12	42	7	34	30	45	41	18	1	29	15	55	52	33	35	3	26	21	60	22	14	
62	5	63	16	47	6	43	50	25	10	59	61	11	38	8	24	27	44	37	46	49	17	57	4	56	64	13	19	23	39	32	58	20	7	34	45	30	42	31	12	18	41	33	55	52	15	29	1	14	26	35	53	22	3	21	60	40	51	2	54	9	36	28	48
59	16	64	58	23	39	13	32	49	57	46	37	44	17	4	27	24	11	61	59	25	38	10	8	62	63	43	5	47	6	50	16	14	21	22	35	53	3	26	60	54	48	36	2	9	28	51	40	20	31	45	30	34	42	7	12	1	29	55	18	52	33	15	41
26	60	14	21	3	35	22	53	36	51	28	9	40	54	48	2	55	1	52	15	33	18	29	43	31	20	34	12	42	45	30	7	8	61	59	11	10	24	38	25	56	64	19	23	58	13	32	39	4	17	44	57	46	27	37	49	6	50	47	62	16	5	43	63
38	25	8	61	24	11	59	10	19	32	13	58	39	56	64	23	47	6	16	43	5	62	50	63	17	4	46	49	27	44	57	37	41	52	15	1	29	55	18	33	26	14	60	3	21	22	53	35	48	54	40	51	28	2	9	36	45	30	42	31	7	12	34	20
54	36	48	9	2	40	28	51	12	30	34	7	45	31	20	42	3	35	21	22	60	26	53	14	18	41	15	33	55	1	29	52	64	58	13	39	32	23	56	18	17	4	49	27	37	46	57	44	63	62	6	50	43	47	16	5	11	10	24	38	61	25	59	8
58	54	19	32	39	48	23	28	31	34	27	57	20	37	49	44	11	14	10	24	26	61	22	25	16	5	47	18	6	41	15	50	60	53	3	64	13	35	21	56	9	36	17	40	51	2	46	4	12	7	63	43	42	45	10	62	8	59	1	52	29	58	55	33
21	56	60	53	35	64	3	13	17	46	2	51	4	9	36	40	1	8	29	55	38	52	59	33	7	12	42	62	45	63	43	30	25	10	24	14	22	11	61	26	58	19	54	39	32	23	28	48	49	37	20	34	27	44	57	31	41	15	6	16	50	18	47	5
9	17	36	51	40	4	2	46	62	43	42	30	63	7	12	45	35	64	53	3	56	21	13	60	52	33	55	38	1	8	59	29	10	32	48	28	39	58	54	37	49	31	44	57	27	14	20	5	16	41	15	47	6	50	18	14	22	11	61	10	26	24	25	
52	38	33	29	1	8	55	59	56	13	3	53	64	21	60	35	45	63	40	42	62	7	43	12	9	36	2	17	40	4	46	51	5	50	47	41	15	6	16	18	61	25	26	11	53	10	14	19	58	48	28	23	39	32	54	20	34	44	37	51	37	27	49	
61	26	25	10	11	14	24	29	61	25	49	37	44	17	4	27	24	11	61	59	25	38	10	8	62	63	43	5	47	6	50	16	14	21	22	35	53	3	26	60	54	48	36	2	9	28	51	40	20	31	45	30	34	42	7	12	1	29	55	18	52	33	15	41
16	18	5	50	6	41	47	25	26	24	10	14	61	25	11	44	20	57	27	31	37	34	59	28	51	39	54	39	48	28	19	23	54	59	10	23	44	50	48	32	12	40	42	63	45	7	62	52	33	38	1	29	55	18	52	33	15	41						
7	62	12	30	45	63	42	43	38	59	25	29	8	52	33	1	60	4	51	2	17	9	46	36	28	61	25	3	56	35	64	13	53	49	37	27	20	34	44	37	31	16	5	18	6	50	47	15	41	21	10	26	48	39	38	32	54	23	19					
37	31	49	57	44	28	27	34	18	15	47	50	43	16	5	6	39	48	32	23	54	58	28	19	61	25	24	26	11	14	22	10	36	51	2	4	46	40	9	17	7	12	62	45	30	42	43	63	33	52	8	59	55	1	29	38	64	13	35	21	53			

Do It Yourself M&Ms

Zelf M&M's maken kan door pinda's of chocoladeballetjes te omhullen met een gekleurd suikerlaagje. Smelt chocolade, meng met pinda's, laat stollen, en dip ze in een glazuur van poedersuiker en water met kleurstof. Droog ze op bakpapier voor een knapperige, zelfgemaakte snack.

- BENODIGDHEDEN**
- 150g pure of melkchocolade

100g pinda's (geroosterd)

100g poedersuiker

2-3 el water

Voedingskleurstof (rood, geel, blauw, groen)

BEREIDING

Chocoladekern: Smelt de chocolade au bain-marie. Meng de pinda's erdoor en schep hoopjes op een bakplaat met bakpapier. Laat dit hard worden in de koelkast.

Suikerglazuur: Meng de poedersuiker met water tot een dik, stroperig glazuur. Verdeel dit in bakjes en voeg kleurstof toe.

Coating: Dompel de chocolade-pinda balletjes in het glazuur.

Drogen: Leg de balletjes terug op het bakpapier en laat ze volledig drogen (dit kan enkele uren duren voor een harde "shell").

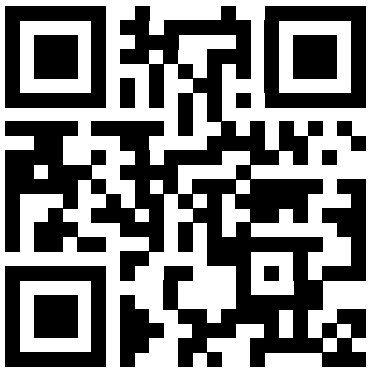
Tip 1: Gebruik M&Ms als 'tinkering' materiaal in participatieve sessies.

Tip 2: Gebruik M&Ms tijdens co-creatieve processen ter bevordering van sociale cohesie en een energiedip te voorkomen.

Tip 3: Luister naar de geschiedenis van M&Ms in de Acquired podcastaflevering (3 uur 52 minuten) Mars Inc. The Chocolate Story.

Zelfgemaakte M&M

Podcast luisteren? <https://edu.nl/peggu>

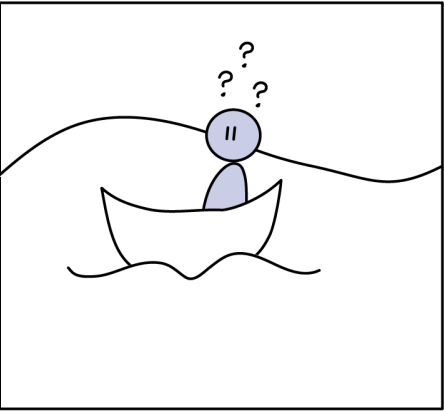
Boefjes verraden door opvallende outfit

Delft, 2011 — Twee zelfverklaarde boefjes hebben donderdag voor enige opschudding gezorgd in de hal van de faculteit. Hun plan om ongezien kattenkwaad uit te halen strandde echter al snel op een opvallend detail: beide dames verschenen in klassieke gestreepte boeven-outfits.

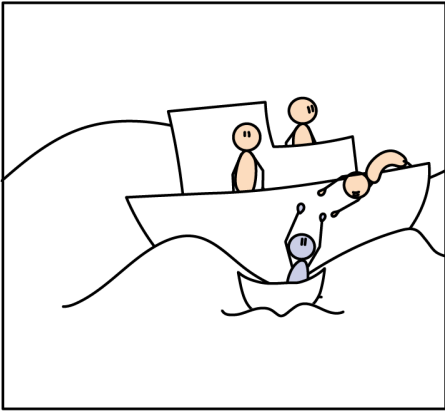
Getuigen zagen het duo posters omdraaien, sensitizing stickers overal overheen opplakken, naam-bordjes verwisselen, en verdacht overmatige interesse tonen in de lunchboxjes die klaar stonden voor de middag. Hoewel de boefjes dachten onopvallend te werk te gaan, wezen omstanders hen direct aan als hoofdverdachten.

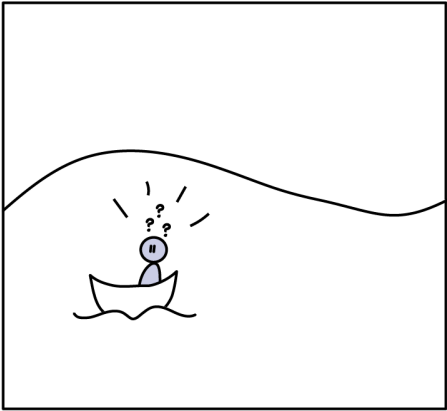
De twee verdachten zijn te herkennen aan streepjes

Een PhD is als een reis op de grote oceaan.

Soms sluiten de professionals van het grote schip aan.

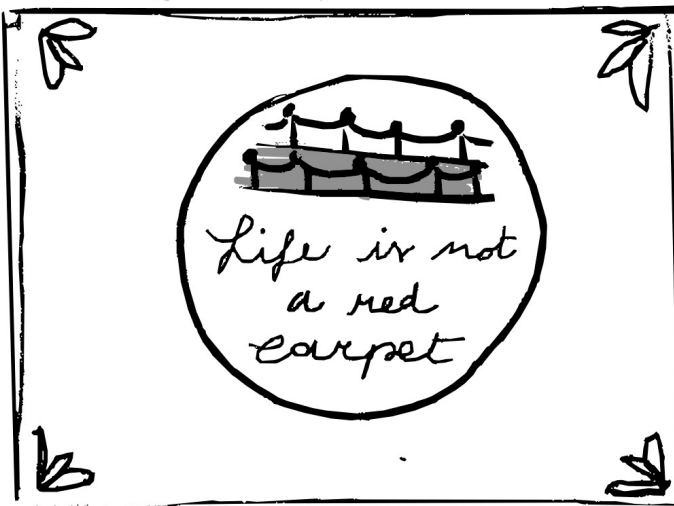
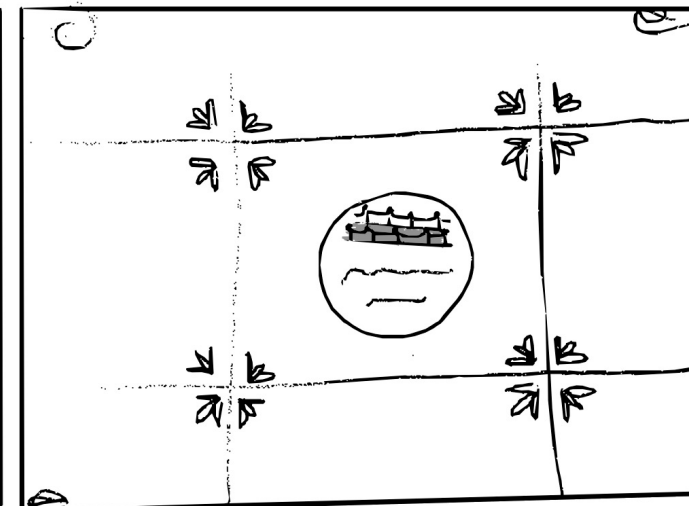
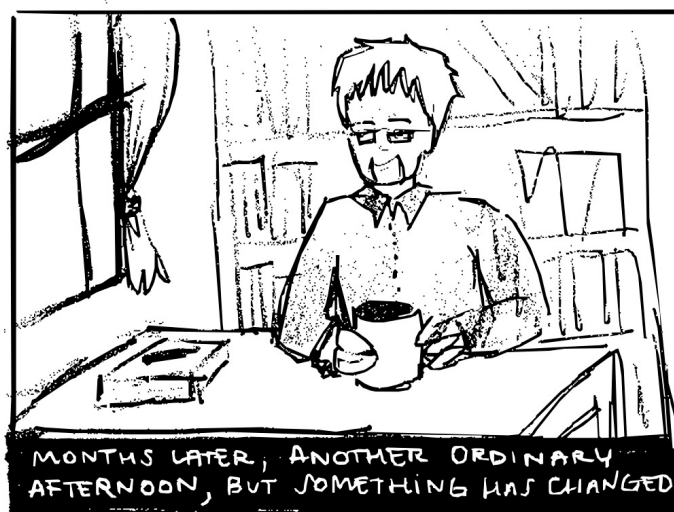

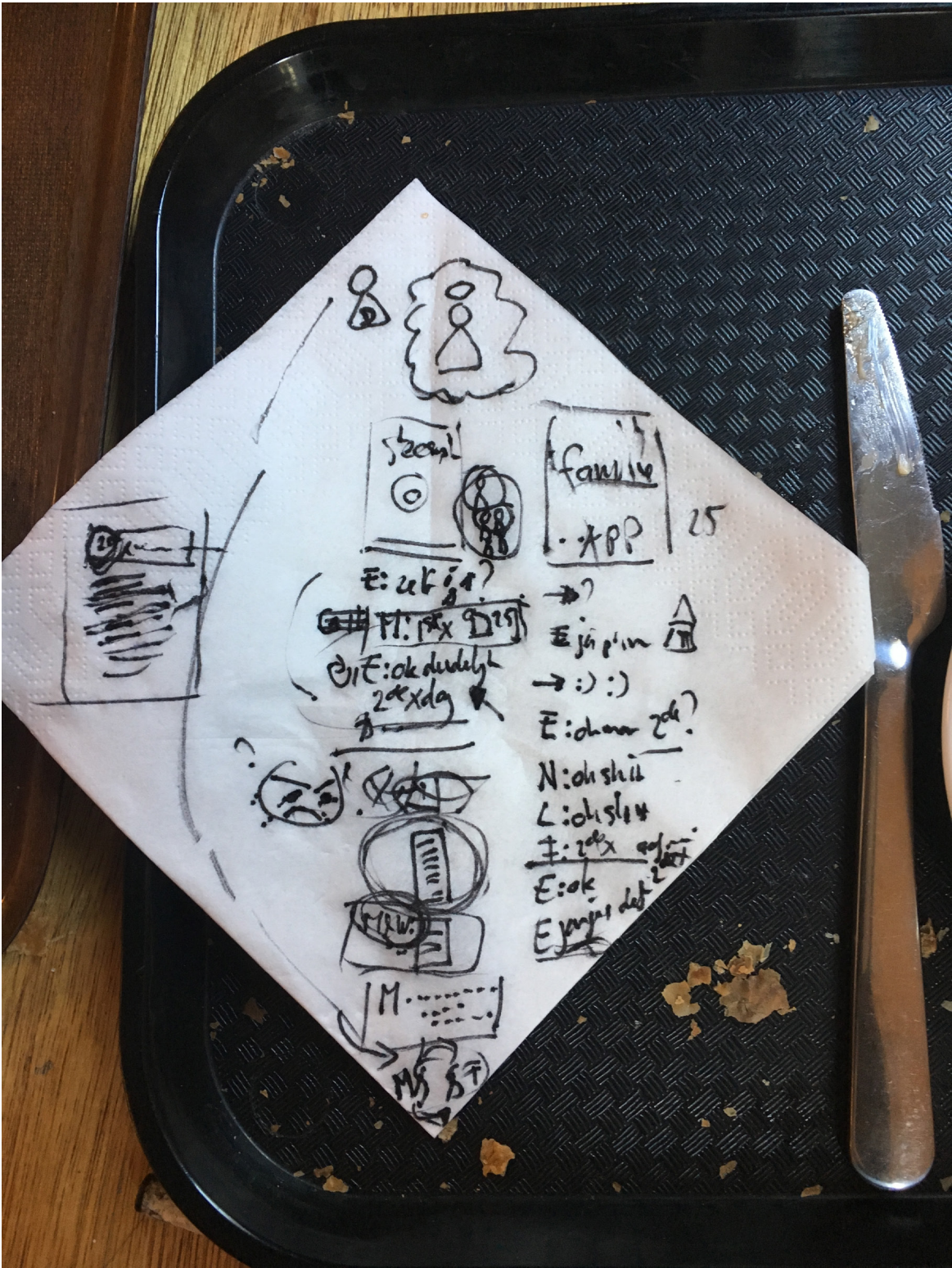
Maar als het grote schip niet te vinden is en je bent toch de weg kwijt in die grote zee.

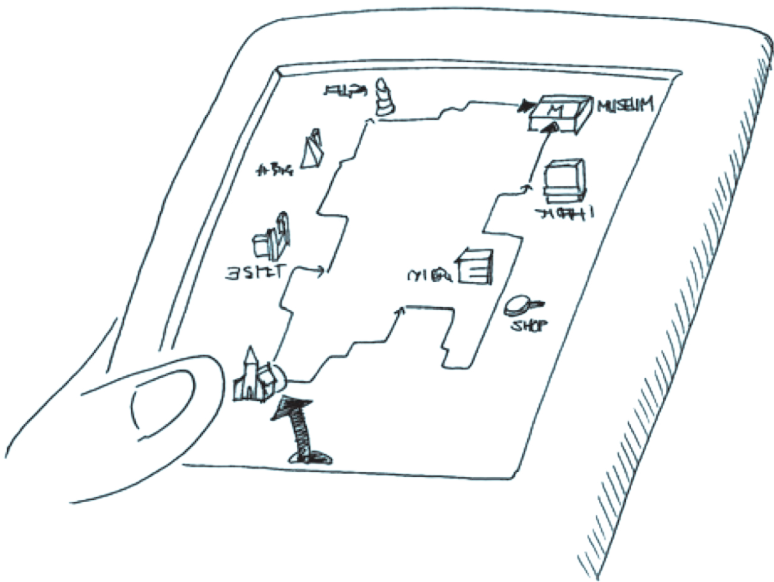
Dan is daar altijd vuurtorenbeheerder PJ!

Wordt vervolgd...

2018 – Blueprints en flowcharts worden veel gebruikt in het vakgebied ontwerpen. Ze hebben de grootste waarde tijdens het maken. Deze is zo schetsmatig en zonder verder verklaring bewaard dat onduidelijk is welke wijsheid hier opgeslagen ligt.

Gevonden kaart: hand, route, msuesum: PJ